

**โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔
(กรกฎาคม ๒๕๖๔ – กันยายน ๒๕๖๔)**

๑. ความเป็นมา/พระราชดำริ

การใช้เทคโนโลยีการเกษตรหรือนวัตกรรมที่เหมาะสมเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาการเกษตรที่จะช่วยเพิ่มผลผลิตและสร้างแรงจูงใจในการกระตุ้นเศรษฐกิจการผลิตภาคการเกษตรโดยจำเป็นต้องมีการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างองค์กรวิจัยและพัฒนาภาคการเกษตรที่เป็นแหล่งบริการความรู้เฉพาะด้านกับเกษตรกรเป้าหมายที่จะต้องนำความรู้ วิทยาการใหม่ และการบริการทางวิชาการโดยอาศัยช่องทาง (Channel) ต่างๆ ที่สามารถให้บริการตรงความต้องการและทันต่อเหตุการณ์การจัดตั้งคลินิกเกษตรเคลื่อนที่เป็นวิธีหนึ่งที่สามารถทำให้การบริการทางวิชาการและการถ่ายทอดเทคโนโลยีบรรลุผลสำเร็จตามที่มุ่งหวังเร็วขึ้นซึ่งการดำเนินงานในรูปแบบนี้จะเป็นการบูรณาการนักวิชาการแต่ละสาขาทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง พัฒนาที่ดิน ฯลฯ โดยอาศัยเครื่องมืออุปกรณ์เข้าช่วยในการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถเคลื่อนที่เข้าไปได้ทุกจุด สร้างแรงดึงดูดใจจากเกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่เป้าหมายเป็นการกระตุ้นเกษตรกรให้เกิดการตื่นตัว และยอมรับนวัตกรรมใหม่ๆ ได้เป็นอย่างดี แก้ไขปัญหาด้านบัญชีแก่เกษตรกรอย่างรวดเร็ว อีกทั้งเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและชุมชน

เนื่องในวโรกาสอันเป็นมิ่งมหามงคลที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารทรงมีพระชนมายุครบ ๕๐ พรรษา ในปีพุทธศักราช ๒๕๕๔ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้ขอพระราชานุญาตจัดทำโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่กราบบังคมทูลถวาย และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงรับโครงการดังกล่าวไว้ในพระราชานุเคราะห์ และทรงพระราชทานพระราชานุญาตอัญเชิญพระนามาภิไธยย่อไว้ในเครื่องหมายตราสัญลักษณ์โครงการ

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีการกำหนดแผนการจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ โดยให้ทุกจังหวัดจัดงานปีละ ๔ ครั้ง (ไตรมาสละ ๑ ครั้ง) และให้มีการติดตามการให้บริการต่อเนื่อง (Follow up) กับเกษตรกรที่ได้เข้ารับบริการจากคลินิกต่างๆ เน้นเกษตรกรรายที่มีปัญหาชัดเจนและสำคัญ

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เพื่อให้บริการแก่เกษตรกรในการแก้ปัญหาด้านการผลิตทางการเกษตรได้อย่างรวดเร็วและทันเหตุการณ์

๓.๑.๒ เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริม และศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในการพัฒนาฟื้นฟูเกษตรกรให้สามารถทำการผลิตทางการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน รวมไปถึงการแก้ปัญหาาร่วมกัน

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

๓.๒.๑ เพื่อให้งานวิจัยพัฒนาและงานบริการวิชาการ จัดการไร่นาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่เป้าหมายที่มีศักยภาพการผลิต ช่วยสนับสนุนกระบวนการบริการงานเทคโนโลยีที่มุ่งเน้นเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตของเกษตรกร ช่วยแก้ไขปัญหา อุปสรรคให้เกษตรกรได้อย่างรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์

๓.๒.๒ เพื่อสร้างและพัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริม และ ศูนย์บริการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบล ในการรณรงค์ฟื้นฟูเกษตรกร และการแก้ไขปัญหา ร่วมกัน

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

จังหวัดพัทลุง (อ.ศรีบรรพต อ.ปากพะยูน อ.ป่าบอน และ อ.ควนขนุน)

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

จังหวัดพัทลุง (อ.ศรีบรรพต อ.ปากพะยูน อ.ป่าบอน และ อ.ควนขนุน)

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๕.๑.๑ กรมส่งเสริมการเกษตร

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง จังหวัดพัทลุง

๖. งบประมาณที่ได้รับ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร

ปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ได้รับจัดสรรงบประมาณ ๕๐,๐๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ (ระบุ)

-

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมศึกษา/ทดสอบ

-

๗.๒ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๒.๑ แปลงต้นแบบ/แปลงสาธิต

-

๗.๒.๒ การฝึกอบรม

-

๗.๒.๓ การเป็นวิทยากร

-

๗.๒.๔ การผลิตสื่อ/วัสดุทัศนูปกรณ์ :

-

๗.๒.๕ การจัดนิทรรศการ

- ดำเนินการจัดนิทรรศการภายใต้โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ โดยได้กำหนดแผนการดำเนินงานภายในจังหวัดพัทลุง โดยมีการจัดนิทรรศการจำนวน ๔ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๓ ณ อ.ศรีบรรพต จ.พัทลุง
 ครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๔ ณ อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง
 ครั้งที่ ๓ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๔ ณ อ.ป่าบอน จ.พัทลุง
 ครั้งที่ ๔ วันที่ ๖-๑๐ กันยายน ๒๕๖๔ ณ อ.ควนขนุน จ.พัทลุง

๗.๓ กิจกรรมผลิตและการขยายพันธุ์พืช

-

๗.๔ การประสานงาน ติดตามและรายงาน

- ติดตามต่อเนื่อง (คลินิก ๐๕) ในการบริการไขปัญหาในพื้นที่เกษตรกรที่เข้ารับบริการ จากคลินิกพืช จำนวน ๖๐ ราย

๘. ผลสำเร็จ/ผลสำเร็จของโครงการ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง ร่วมจัดนิทรรศการและให้คำปรึกษาด้านเทคโนโลยีการผลิตพืช สนับสนุนแผนและเมล็ดพันธุ์ เช่น ผักบุ้ง และข้าวโพดหวาน พันธุ์สงขลา ๘๔-๑ ให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วม กิจกรรมภายใต้โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ครั้งที่ ๔ ในวันที่ ๖-๑๐ กันยายน ๒๕๖๔ ณ สำนักงานเกษตรอำเภอควนขนุน อ.ควนขนุน จ.พัทลุง (ตารางที่ ๑)

ตารางที่ ๑ การให้บริการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ จังหวัดพัทลุง (ตุลาคม ๒๕๖๓ – กันยายน ๒๕๖๔)

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	สถานที่ดำเนินการ	เกษตรกรเข้ารับบริการ (คลินิก ๐๒)	ติดตามต่อเนื่อง (คลินิก ๐๕)
๑	๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๓	โรงเรียนบ้านเขาปู่ ต.เขาปู่ อ.ศรีบรรพต จ.พัทลุง	๕๐	๑๕
๒	๒๔ มีนาคม ๒๕๖๔	เทศบาลตำบลตอนประดู่ อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง	๕๔	๑๕
๓	๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๔	ณ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สินค้าเกษตร (ศูนย์เครือข่าย ๙ เดินทางรอย พ่อ) ม.๖ ต.ป่าบอน อ.ป่าบอน จ.พัทลุง	๔๔	๑๕
๔	๖-๑๐ กันยายน ๒๕๖๔	สำนักงานเกษตรอำเภออำเภอควนขนุน อ.ควนขนุน จ.พัทลุง	๔๐	๑๕
รวม			๑๘๘	๖๐

ตารางที่ ๒ ปัญหาและคำแนะนำในการติดตามต่อเนื่องในการบริการไขปัญหาในพื้นที่เกษตรกรที่เข้ารับบริการจากคลินิกพืช

ชนิดพืช	ปัญหา	คำแนะนำ/แนวทางแก้ปัญหา
พริก	- โรคแอนแทรคโนสในพริก - เพลี้ยไฟ ดูดกินน้ำเลี้ยงของพืช เช่น ยอด ใบอ่อน และตาดอก	- ใช้ชีวภัณฑ์บาซิลลัส ซับทีลิส สายพันธุ์ ๒๐W๓๓ อัตรา ๔๐-๕๐ กรัม ผสมน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นเมื่อเริ่มพบการระบาดของโรค หรือเมื่อพริกเริ่มออกดอก หลังจากนั้นพ่นอีกทุก ๕ วัน ประมาณ ๔-๕ ครั้ง - แนะนำให้ใช้สารสกัดน้ำมันธรรมชาติ อัตรา ๒๐-๔๐ มิลลิลิตร/น้ำ ๒๐ ลิตร
มะเขือ	- หนอนเจาะผลมะเขือ	- มั่นตรวจแปลง เด็ดยอดและเก็บผลที่ถูกทำลายทิ้ง - ฉีดพ่นชีวภัณฑ์ไส้เดือนฝอยสายพันธุ์ไทย อัตรา ๔ ถุงเพาะ/น้ำ ๒๐ ลิตร
ถั่วฝักยาว	- เพลี้ยอ่อนดูดกินน้ำเลี้ยงดอก และฝักอ่อน	- ฉีดพ่นชีวภัณฑ์ไส้เดือนฝอยสายพันธุ์ไทย อัตรา ๔ ถุงเพาะ/น้ำ ๒๐ ลิตร
พืชผัก	- หนอนกัดกินใบทำให้ใบถูกทำลาย	- ใช้ชีวภัณฑ์ไส้เดือนฝอยสายพันธุ์ไทย อัตรา ๔ ถุงเพาะ/น้ำ ๒๐ ลิตร
มะนาว	- หนอนซอนใบ	- พ่นสารฆ่าแมลง อิมิดาโคลพริค (คอนฟิคอร์ ๑๐๐ เอสแอล) ๘ มล./น้ำ ๒๐ ลิตร พ่นให้ทั่วต้น หรือปีโตรเลียมออยล์ อัตรา ๔๐ มล./น้ำ ๒๐ ลิตร
ทุเรียน	- รากเน่า โคนเน่า ใบร่วง	- ใช้เชื้อไตรโคเดอร์มา อัตรา ๕ กก./ต้น เมื่อทุเรียนอายุ ๕ ปีขึ้นไป และต้นทุเรียน ๑-๕ ปี ใช้อัตรา ๑-๓ กก./ต้น โดยหว่านบริเวณรอบโคนต้น
ถั่วลิสง	- เมล็ดลีบ ไม่เต็มเมล็ด	- ใช้ปูนขาว อัตรา ๑๐๐-๒๐๐ กก./ไร่ และพรวนดินก่อนปลูก หรือโรย ยิปซัมบนต้นถั่วลิสง ในช่วงออกดอก อัตรา ๕๐ กก./ไร่

๙. ปัญหา/อุปสรรค

การดำเนินงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ จังหวัดพัทลุง ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-๑๙ ส่งผลให้ไม่สามารถจัดนิทรรศการได้ตามกำหนด

๑๐. ภาคผนวก-รูปภาพโครงการ/กิจกรรมโครงการ

ภาพที่ ๑ การจัดนิทรรศการและให้คำปรึกษาด้านเทคโนโลยีการผลิตพืช โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ครั้งที่ ๔ ในวันที่ ๖-๑๐ กันยายน ๒๕๖๔ ณ สำนักงานเกษตรอำเภอกวนขนุน อ.กวนขนุน จ.พัทลุง

ภาพที่ ๒ การติดตามต่อเนื่องในการบริการแก้ไขปัญหาในพื้นที่เกษตรกรที่เข้ารับบริการจากคลินิกพืช